

Bruxelles, 22. svibnja 2023.
(OR. en)

9588/23

COPS 266
CIVCOM 140
POLMIL 122
CFSP/PESC 740
CSDP/PSDC 398
RELEX 630
JAI 652
COSI 102

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	ST 9199/23 COPS 233 CIVCOM 117 POLMIL 106 CFSP/PESC 687 CSDP/PSDC 359 JAI 591 RELEX 574 COSI 92
Predmet:	Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o uspostavi pakta za civilni ZSOP

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o uspostavi pakta za civilni ZSOP, kako ih je odobrilo Vijeće na sastanku održanom 22. svibnja 2023.

ZAKLJUČCI VIJEĆA I PREDSTAVNIKA VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU VIJEĆA, O USPOSTAVI PAKTA ZA CIVILNI ZSOP

Donosimo ovaj pakt za civilni ZSOP u vrijeme kada smo snažno zabrinuti zbog pojave ili eskalacije sukoba oko Europske unije, povratka rata u Europu uslijed ničim izazvanog i neopravdanog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, kao i zbog velikih geopolitičkih promjena. Na trenutačni kontekst utječu i porast revizionističkih djelovanja, očita kršenja međunarodnog prava i ljudskih prava, nazadovanje demokracije, kontinuirane nestabilnosti i transnacionalne prijetnje, kao i klimatske promjene te njihovi učinci na sukobe i krize, što dovodi u pitanje sposobnost EU-a da brani svoje interese i interese svojih partnera. Podsjećamo na potrebu da EU preuzme veću odgovornost za vlastitu sigurnost s pomoću djelovanja u svojem susjedstvu i šire.

Ističemo znatan doprinos civilne zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) međunarodnom miru i stabilnosti. Pokazalo se da civilni ZSOP ima kapacitete za brzo i učinkovito rješavanje vanjskopolitičkih izazova i ispunjavanje potreba partnera, na što, među ostalim, ukazuje brza uspostava novih misija. Na temelju dvadeset godina iskustva, a posebno pozitivnih rezultata ostvarenih nakon što su države članice te ESVD i službe Komisije u studenome 2018. donijeli pakt za civilni ZSOP, kao i važnog rada koji su ostvarile sve civilne misije ZSOP-a, pozivamo na novi zamah prema civilnom ZSOP-u.

Ponovno potvrđujemo svoju potpunu predanost jačanju civilnog ZSOP-a i pozivamo na povećanje djelotvornosti, učinka, fleksibilnosti i otpornosti civilnih misija ZSOP-a, čime bi im se, u okviru ovog novog pakta za civilni ZSOP, omogućilo učinkovitije svladavanje postojećih, novih i budućih sigurnosnih izazova u svim povezanim unutarnjim i vanjskim aspektima.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU VIJEĆA,

PODSJEĆAJUĆI NA obvezu EU-a i njegovih država članica da poštuju multilateralni poredak utemeljen na pravilima, u čijem su središtu Ujedinjeni narodi, i u skladu s načelima Povelje Ujedinjenih naroda;

NAGLAŠAVAJUĆI stalnu potrebu za jačanjem uloge i sposobnosti EU-a da djeluje kao pružatelj sigurnosti u okviru ZSOP-a i PODSJEĆAJUĆI na visoku razinu ambicije u području sigurnosti i obrane, kako je utvrđeno u Strateškom kompasu za sigurnost i obranu (Strateški kompas) iz ožujka 2022.;

PODSJEĆAJUĆI na to da kad je riječ o upravljanju krizama i njihovu sprečavanju jedinstvena snaga EU-a leži u njegovoj mogućnosti razmještanja i civilnih i vojnih sredstava i sposobnosti u sklopu šireg integriranog pristupa EU-a vanjskim sukobima i krizama;

UVAŽAVAJUĆI političku relevantnost i povećanu važnost civilnog ZSOP-a kao alata za upravljanje krizama, kao i doprinos međunarodnom miru i sigurnosti 25 civilnih misija ZSOP-a razmještenih od 2003., uključujući i 13 misija koje su trenutačno na terenu, te izražavajući zahvalnost ženama i muškarcima koji služe u tim misijama;

NAGLAŠAVAJUĆI da jačanje učinkovitosti civilnog ZSOP-a od država članica zahtijeva da razviju potrebne kapacitete i PONOVRNO POTVRĐUJUĆI odgovornost država članica da EU-u stave na raspolaganje civilne kapacitete za provedbu ZSOP-a, kako je navedeno u Ugovoru o Europskoj uniji (UEU);

SUGLASNI SU s ovim paktom za civilni ZSOP, koji sadrži strateške smjernice za jačanje civilnog ZSOP-a, kao i preuzete obveze Vijeća i država članica u pogledu konkretnih djelovanja te rokove u kojima se trebaju postići.

I. STRATEŠKE SMJERNICE

NAGLAŠAVAJU da bi taj pakt trebao doprinijeti povećanju učinkovitosti civilnog ZSOP-a i to ulaganjem napora u jačanje sposobnosti EU-a da brzo i snažno DJELUJE, OSIGURA zemlje domaćine i civilne misije ZSOP-a, ULAŽE u brojnije i bolje sposobnosti te USPOSTAVI PARTNERSTVA sa zemljama domaćinima, kao i trećim zemljama i međunarodnim organizacijama,

SLAŽU SE da će se u okviru civilnog ZSOP-a:

- doprinijeti postizanju razine ambicije EU-a i ciljeva Strateškog kompasa, kojim se promiče snažniji, fleksibilniji i modularniji civilni ZSOP,
- pozornost usmjeriti na prioritete iz Feire u vezi s jačanjem policije, vladavine prava i civilne uprave u nestabilnom i konfliktnom okružju kao svoje osnovne funkcije, ističući ujedno važnost reforme sektora sigurnosti i zadaća praćenja,
- djelotvorno, fleksibilno, brzo i učinkovito odgovarati na promjenjive vanjske sukobe i krize, osiguravajući pritom koordinaciju i usklađenost sa službama Komisije i drugim akterima EU-a u okviru integriranog pristupa EU-a vanjskim sukobima i krizama. Istodobno će se osigurati preuzimanje odgovornosti i prihvaćanje na lokalnoj razini i surađivati sa svim relevantnim akterima sličnih stavova,
- odlučno i brzo djelovati tijekom cijelog ciklusa sukoba, čime će se premostiti jaz između ranog upozoravanja i ranog djelovanja. Osim toga, prepoznaju dodanu vrijednost civilnog ZSOP-a u sprečavanju, rješavanju i stabilizaciji sukoba, među ostalim putem posredovanja i potpore dijalogu, na temelju prioriteta EU-a i država članica u regijama od strateškog interesa za vanjsko djelovanje te na temelju procijenjenih potreba zemlje domaćina,

- i dalje moći poduzimati različite vrste civilnih misija ZSOP-a u okviru cijelog spektra zadaća upravljanja krizama kako je utvrđeno u člancima 42. i 43. UEU-a, uključujući praćenje, izgradnju kapaciteta i savjetovanje, kao i izvršne vrste misija, kako bi s pomoću njih moglo brzo i učinkovito odgovoriti na postojeće i nove prijetnje i izazove te ukloniti ključne nedostatke,
- slijediti modularan i prilagodljiv pristup u pogledu veličine civilnih misija ZSOP-a, istodobno uvažavajući to da će se veličina i broj misija utvrđivati na temelju promjenjivih potreba na terenu i dostupnih resursa, kao i prioriteta i dostupnih kapaciteta EU-a i država članica. S tim u vezi, koristit će se potrebnim civilnim sposobnostima u okviru strukturiranog i redovitog procesa, ostvariti korist od sustavnog pristupa upravljanju znanjem te utvrđivanja i provedbe mjera za smanjenje troškova i troškovno učinkovitih mjera,
- doprinijeti širem odgovoru EU-a na postojeće, nove i buduće sigurnosne izazove, uključujući one povezane s organiziranim kriminalom, terorizmom, radikalizacijom i nasilnim ekstremizmom, nezakonitim migracijama, uključujući trgovinu ljudima i krijumčarenje migranata, korupciju, upravljanje granicama i pomorsku sigurnost. Uzeti u obzir i sigurnosne izazove povezane s očuvanjem i zaštitom kulturne baštine, uključujući borbu protiv nezakonite trgovine njome, te izazove povezane s klimatskim promjenama i degradacijom okoliša, uključujući kaznena djela protiv okoliša,
- surađivati s akterima u području pravosuđa i unutarnjih poslova (PUP) na razini država članica i EU-a, prema potrebi i u okviru njihovih odgovarajućih mandata, s ciljem rješavanja svih povezanih unutarnjih i vanjskih aspekata prijetnji i izazova te jačati sinergije i usklađenost između unutarnjeg i vanjskog djelovanja, među ostalim i u razvoju sposobnosti,

- raditi na jačoj otpornosti i doprinositi otpornosti i odgovoru zemalja domaćina na hibridne prijetnje i kiberprijetnje, kao i na inozemnu manipulaciju informacijama i uplitanje (FIMI),
- sustavno promicati i uključivati ljudska prava u sve aktivnosti te postupati s dužnom pažnjom u pogledu ljudskih prava, osjetljivosti na sukobe te primjenjivati pristup nenanošenja štete kako bi se osigurala usklađenost s međunarodnim pravom, posebno međunarodnim pravom o ljudskim pravima i međunarodnim humanitarnim pravom,
- promicati zaštitu civila, Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2250 o mladima, miru i sigurnosti, program za djecu pogođenu oružanim sukobima (CAAC), kao i usmjerenost na zaštitu djece,
- osigurati potpuno ravnopravno i smisleno sudjelovanje žena na svim funkcijama, među ostalim na vodećim položajima, s ciljem postizanja rodnog pariteta, uz istodobno promicanje Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti i naknadnih rezolucija, među ostalim promicanjem rodne ravnopravnosti i sustavnim uključivanjem rodne perspektive, na temelju rodne analize, u sva planiranja i djelovanja,
- uključiti napore za rješavanje sigurnosnih izazova povezanih s klimatskim promjenama i degradacijom okoliša u sve njegove vanjske aktivnosti, kao i klimatske i okolišne aspekte u unutarnje aktivnosti misija, kako bi se doprinijelo snažnoj predanosti EU-a europskom zelenom planu, kako je navedeno u Strateškom kompasu,
- povećati vidljivost civilnog ZSOP-a i njegova doprinosa sigurnosti europskih građana, lokalnih zajednica i naših partnera te ojačati njegovu političku odgovornost, među ostalim smjernicama upućenima na ministarskoj razini.

II. OBVEZE

VIJEĆE i DRŽAVE ČLANICE obvezuju se na jačanje civilnog ZSOP-a. U tu se svrhu obvezuju:

povećati sposobnost brzog i snažnog DJELOVANJA kako bi pružili potporu partnerima na području civilnih misija, a posebice kako bi:

1. poboljšali djelotvornost civilnog ZSOP-a kako bi se učinkovito postigli značajniji i održiviji rezultati u zemljama domaćinima, među ostalim u složenim okruženjima;
2. misijama pružili usmjerene mandate, koji su prema potrebi prilagodljivi, usmjereni na lokalne potrebe, imaju precizne i ostvarive krajnje rezultate, kao i strategije tranzicije i izlazne strategije kojima se uzima u obzir lokalna odgovornost te osigurava da Vijeće može brzo i informirano donositi odluke, u skladu s dogovorenim postupcima;
3. nastavili primjenjivati modularan i prilagodljiv pristup kako bi se ojačala sposobnost misija da se brzo prilagode novim izazovima, uz istodobno osiguravanje djelotvornog izvršavanja mandata i to upotrebom alata EU-a te prilagođenih slijednih ili priključnih raspoređivanja, kao i multinacionalnih sastava kao što su Europske žandarmerijske snage (EUROGENDFOR) ili skupina država članica koje djeluju na temelju članka 44. UEU-a, prema potrebi i u skladu s donošenjem odluka u okviru ZSOP-a; razmotrili usmjerenije oblike potpore civilnog ZSOP-a;
4. revidirali mehanizme brzog odgovora i utvrdili civilnu razinu spremnosti kako bi se u roku od 30 dana moglo rasporediti 200 stručnjaka, uključujući u složena okruženja;

5. osigurali neovisnu evaluaciju učinka civilnih misija ZSOP-a, kojom bi se dopunili postojeći alati i prakse; uveli sustav redovitog ocjenjivanja uspješnosti misija; razvili sustavan pristup upravljanju znanjem i organizacijskom učenju;
6. poticali sinergije i komplementarnost između civilne i vojne dimenzije ZSOP-a te između sigurnosnih i obrambenih inicijativa u okviru Strateškog kompasa, među ostalim u područjima politike, osposobljavanja i vježbi te planiranja i provedbe misija i operacija, u skladu s relevantnim pravnim i financijskim odredbama;
7. dodatno operacionalizirali integrirani pristup vanjskim sukobima i krizama kako bi se osigurao dosljedniji i učinkovitiji angažman EU-a jačanjem veza između civilnog ZSOP-a i drugih struktura ESVD-a, uključujući delegacije EU-a, kao i s programima, agencijama i projektima Komisije te djelovanjima i aktivnostima država članica; osigurali potpuno koordinirano i uzajamno ojačano planiranje, osmišljavanje i provedbu te primjenu svih relevantnih djelovanja i instrumenata, nadovezujući se na rano upozoravanje i analizu sukoba te u potpunosti iskorištavajući alate EU-a za posredovanje i dijalog, u skladu s konceptom mirovnog posredovanja EU-a iz 2020., kao i konceptom stabilizacije, reformom sektora sigurnosti te politikama u području razoružanja, demobilizacije i reintegracije;

OSIGURATI zemlje domaćine i civilne misije ZSOP-a od prijetnji koje se brzo mijenjaju kako bi odgovorili na vanjske sukobe i krize, ojačali kapacitete zemalja domaćina te zaštitili EU i njegove građane, posebice kako bi:

8. promicali vladavinu prava i odgovornost u zemljama domaćinima, kao i jačali međusobno povezanu unutarnju i vanjsku sigurnost povećanom koordinacijom i suradnjom između civilnih aktera ZSOP-a i PUP-a na razini država članica i EU-a tijekom faza planiranja, provedbe i tranzicije, prema potrebi i u okviru njihovih mandata i nadležnosti;
9. ojačali otpornost i odgovor na hibridne prijetnje i kiberprijetnje, kao i na inozemnu manipulaciju informacijama i uplitanje, uz istodobno nastojanje da se postigne komplementarnost i izbjegne udvostručavanje s drugim alatima i akterima, primjenjivali sustavniji pristup tehnološkim inovacijama za civilni ZSOP, te razvili usklađenu i jasnu komunikacijsku strategiju;
10. promicali i sustavno uključivali ljudska prava, postupali s dužnom pažnjom u pogledu ljudskih prava te osigurali usklađenost s međunarodnim pravom, posebno međunarodnim pravom o ljudskim pravima i međunarodnim humanitarnim pravom;
11. ojačali provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti i naknadnih rezolucija, kako bi se, među ostalim, osiguralo potpuno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje žena u svim aspektima mira i sigurnosti, s ciljem postizanja rodnoeg pariteta, među ostalim promicanjem rodne ravnopravnosti i sustavnim uključivanjem rodne perspektive, na temelju rodne analize, u sve aspekte planiranja, provedbe i evaluacije civilnog ZSOP-a;

12. uključili napore za rješavanje sigurnosnih izazova povezanih s klimatskim promjenama te uništavanjem i iskorištavanjem okoliša u vanjske aktivnosti misija, kao i pitanja u pogledu okoliša u sve unutarnje aktivnosti civilnog ZSOP-a, time postupno radeći na postizanju klimatske neutralnosti do 2050. u skladu s europskim zelenim planom;

ULAGATI u brojnije i bolje sposobnosti kojima se osigurava razvoj i osiguravanje sposobnosti koje su EU-u potrebne za provedbu cijelog niza civilnih misija ZSOP-a, posebice kako bi:

13. zajednički povećali broj upućenih stručnjaka u svim misijama i na svim razinama, s ciljem povećanja njihova ukupnog udjela na najmanje 70 % međunarodnog osoblja, istodobno nastojeći ostvariti da postotak upućenog osoblja na svim rukovodećim, operativnim i ključnim funkcionalnim položajima iznosi 100 %;
14. pružili veći doprinos i poboljšali relevantne nacionalne strukture i postupke kao što su donošenje odluka, financiranje i zakonodavstvo;
15. uspostavili redovit i strukturiran proces razvoja sposobnosti civilnog ZSOP-a kako bi se procijenile potrebe u pogledu sposobnosti, razvili zahtjevi, provela analiza nedostataka i svake godine preispitao napredak postignut u skladu s ovim paktom te s ciljem razvoja cjelokupnog niza sposobnosti potrebnih za obavljanje cijelog spektra zadaća upravljanja krizama kako je utvrđeno u člancima 42. i 43. UEU-a;

16. ojačali politiku ljudskih resursa, upravljanje i postupke na svim razinama u okviru civilnog ZSOP-a, među ostalim:
- a. daljnjim razvojem i potpunom provedbom politike i postupaka odabira i zapošljavanja, među ostalim promicanjem raznovrsnijih profila, te kako bi se povećala transparentnost, ubrzalo zapošljavanje i bolje uskladili postupci ESVD-a i nacionalni postupci;
 - b. znatnim povećanjem sudjelovanja žena u području civilnog ZSOP-a među međunarodnim osobljem, s ciljem zajedničkog postizanja najmanje 40 % zastupljenosti uz nastojanje da se postigne rodni paritet;
 - c. poboljšanjem dostupnosti i sudjelovanja stručnjaka iz država članica u misijama civilnog ZSOP-a, među ostalim razmatranjem mogućnosti za bolju integraciju njihova sudjelovanja u mogućnostima za razvoj karijere i razmatranjem mogućnosti za upućivanje stručnjaka na početnoj razini u misije.
- ulaganjem daljnjih napora kako bi se ostvarila široka zastupljenost stručnjaka iz država članica u misijama civilnog ZSOP-a;
- d. preispitivanjem položaja u zaposlenju međunarodnog ugovornog osoblja i ograničavanjem ukupnog trajanja raspoređivanja sveg ugovornog osoblja;
 - e. osiguravanjem sigurnog i uključivog radnog okruženja i provođenjem potrebnih revizija politika i postupaka, uključujući preispitivanje i potpunu primjenu Kodeksa ponašanja i jačanjem preventivnih napora;
 - f. ulaganjem u vodstvo misija i upravljanje misijama na svim razinama.

17. osigurali snažniji i realističniji proračun ZVSP-a koji odgovara potrebama novih i aktualnih civilnih misija ZSOP-a i njegovu brzu, fleksibilnu i troškovno učinkovitu upotrebu za potporu tim misijama, uz osiguravanje dobrog financijskog upravljanja i pažljivo određivanje prioriteta postojećih resursa;
18. dodatno razvili osposobljavanje u okviru ZSOP-a i osigurali da svi međunarodni stručnjaci i drugo osoblje misija prođu osposobljavanje u skladu s revidiranom politikom EU-a o osposobljavanju za ZSOP i programom osposobljavanja za ZSOP, uključujući utvrđene zahtjeve;

USPOSTAVITI PARTNERSTVA sa zemljama domaćinima te trećim državama i međunarodnim organizacijama, posebice kako bi:

19. naglasili važnost lokalne odgovornosti za civilni ZSOP kako bi se osigurali održivi rezultati i doprinijelo otpornosti, stabilnosti i sigurnosti zemalja domaćina, pritom tražeći sinergije i jačajući redovitu i uključivu suradnju i dijalog s civilnim društvom na svim razinama, te istodobno prepoznajući važnost pristupa koji se temelji na potražnji i potrebama;
20. ojačali partnerstva s trećim zemljama istomišljenicama koje dijele vrijednosti i ciljeve EU-a, među ostalim promicanjem njihovih doprinosa misijama civilnog ZSOP-a u skladu s dogovorenim modalitetima; ojačali partnerstava s međunarodnim i regionalnim organizacijama, posebno Ujedinjenim narodima (UN), na temelju strateškog partnerstva UN-a i EU-a u području mirovnih operacija i upravljanja krizama, Organizacijom Sjevernoatlantskog ugovora (NATO), Organizacijom za europsku sigurnost i suradnju (OEES) te Afričkom unijom (AU) uz potpuno poštovanje institucijskog okvira, dogovorenih načela i postupaka EU-a.

III. DALJNI KORACI

VIJEĆE i DRŽAVE članice pozivaju visokog predstavnika i Komisiju da podupru provedbu navedenih obveza uz potpuno poštovanje primjenjivog pravnog okvira i mandata različitih aktera EU-a, u okviru sadašnjih i budućih gornjih granica utvrđenih u okviru financijskog programiranja ZVSP-a te uz savjetovanje s državama članicama.

VIJEĆE i DRŽAVE ČLANICE suglasni su:

- pokrenuti godišnji postupak za preispitivanje napretka postignutog u provedbi ovog pakta na temelju rezultata predviđenih u paktu i u nacionalnim provedbenim planovima država članica. Preispitivanjem bi trebalo utvrditi ostvareni napredak i preostale izazove te pomoći u njihovu svladavanju uz suradnju relevantnih aktera EU-a, uključujući države članice, kao i među državama članicama.
- u drugoj polovici 2023. održati prvu godišnju konferenciju za preispitivanje na temelju ovog pakta.
- uspostaviti mehanizam za preispitivanje i praćenje napretka EU-a i država članica u okviru redovitog i strukturiranog procesa razvoja civilnih sposobnosti.

- predstaviti prilagođenu stratešku komunikaciju s lokalnim dionicima, nacionalnim partnerima i širom javnosti kako bi se povećala vidljivost, istaknula korist i pojačala javna potpora civilnom ZSOP-u.
- pozvati Visokog predstavnika da održi godišnju raspravu o civilnom ZSOP-u na sastanku Vijeća za vanjske poslove na koji bi se, prema potrebi, mogli pozvati relevantni ministri pravosuđa i unutarnjih poslova.
- u potpunosti provesti taj pakt što je prije moguće, a najkasnije do početka ljeta 2027., uzimajući u obzir napredak postignut u okviru Strateškog kompasa.

Rezultati ovog pakta za civilni ZSOP

DJELOVANJE

1. ESVD će 2024., uz savjetovanje s državama članicama, predložiti skup vodećih načela s ciljem osiguravanja djelotvornosti, učinkovitosti, fleksibilnosti i otpornosti te poboljšanja usklađenosti misija civilnog ZSOP-a.

Služba za civilno planiranje i provođenje (CPCC) kao stožer na operativnoj razini za misije civilnog ZSOP-a 2024. dodatno će povećati svoju djelotvornost i kapacitet te će se ojačati na temelju plana za organizacijsku reformu, razvijenog uz savjetovanje s državama članicama i u skladu s relevantnim pravnim i financijskim odredbama. Zapovjednik civilne operacije, uz potporu civilnog stožera, nastavit će jačati zapovjedništvo i nadzor nad misijama civilnog ZSOP-a.

2. ESVD će 2024. predložiti dokument o opcijama za revidiranu, jasno definiranu metodologiju za strateška preispitivanja, čime će se omogućiti modularni i prilagodljivi pristup tijekom planiranja i provedbe misija civilnog ZSOP-a. Države članice osigurat će da misije civilnog ZSOP-a imaju usmjerene mandate te precizna i ostvariva krajnja stanja, uključujući mogućnosti za tranziciju i izlazak, uzimajući u obzir ostvareni napredak i moguće izazove koji sprečavaju misije da učinkovito ispune svoje mandate.

3. Od 2024. sve misije slijedit će modularan i prilagodljiv pristup kako bi se ojačala njihova sposobnost brze prilagodbe novim izazovima, na temelju političkog nadzora i strateškog usmjeravanja od strane Vijeća, što može uključivati specijalizirane timove, uključujući i one unaprijed konfigurirane, gostujuće stručnjake, multinacionalne sastave, kao što je EUROGENDFOR, koji prema potrebi osiguravaju države članice i agencije PUP-a u okviru svojih mandata.

Od 2023. države članice, na temelju prijedloga ESVD-a, istraživat će oblike usmjerenije potpore, uključujući, ali ne ograničavajući se na, raspoređivanje civilnih stručnjaka za upravljanje krizama u delegacije EU-a ili u institucije zemalja domaćina.

4. EU će 2027. moći rasporediti 200 stručnjaka u roku od 30 dana. ESVD će 2025., također oslanjajući se na modularne i prilagodljive elemente, revidirati mehanizme za brzi odgovor i razmotriti provođenje vježbi usmjerenih na povećanje sposobnosti reagiranja te će definirati civilnu razinu spremnosti. To uključuje sposobnost raspoređivanja u kratkom roku u složena okruženja, uz posvećivanje odgovarajuće pozornosti sigurnosti i brižnom postupanju. ESVD i relevantne službe Komisije istražiti će moguće hibridno rješenje fizičkog skladištenja i okvirnih ugovora nakon isteka postojećeg sustava, koji se temelji na okvirnim ugovorima.

5. a. Na temelju koncepta neovisne evaluacije učinka i učinkovitosti misija koja treba biti predstavljena 2023., ESVD će 2024. u bliskoj suradnji s državama članicama, relevantnim službama Komisije i drugim relevantnim dionicima ocijeniti učinak misija koji će se odraziti u strateškim preispitivanjima misija.

b. Od 2024. ESVD će provoditi redovite procjene uspješnosti svih misija i pratiti provedbu njihovih preporuka.

c. ESVD će 2025. uvesti sustavan pristup upravljanju znanjem i organizacijskom učenju, nadovezujući se na opći okvir integriranog pristupa i revidirat će svoj godišnji proces o saznanjima stečenima u području ZSOP-a kako bi se omogućilo sustavnije daljnje postupanje na temelju stečenih saznanja.

6. Vijeće i države članice od 2023. nastavit će razvijati civilno-vojne sinergije u svim postupcima donošenja odluka o civilnom ZSOP-u, u skladu s relevantnim pravnim i financijskim odredbama, ako je primjenjivo. ESVD će 2025., uz savjetovanje s relevantnim službama Komisije, poboljšati operativnu koordinaciju između civilnih i vojnih zapovjednih struktura na središnjoj razini i na terenu dijeljenjem resursa i razmjenom stručnog znanja u područjima operacija, zajedničkim osposobljavanjem i vježbama te jačanjem uloge zajedničke potporne jedinice za koordinaciju (JSCC).

7. ESVD će 2024. osigurati redovito i informirano izvješćivanje o primjeni integriranog pristupa u vezi s civilnim ZSOP-om radi promicanja sinergije i usklađenosti sa svim relevantnim instrumentima u tematskim područjima te od planiranja do provedbe i tranzicije. To će se izvješćivanje temeljiti na pojačanoj koordinaciji, među ostalim putem konsolidiranih matrica u pogledu integriranog pristupa. ESVD će od 2023. sustavno primjenjivati analizu sukoba i osjetljivost na sukobe u planiranju, provedbi i preispitivanju misija civilnog ZSOP-a te će sustavno razmatrati dijalog i posredovanje, u skladu s konceptom EU-a za mirovno posredovanje iz 2020.

SIGURNOST

8. ESVD i države članice od 2023. u zemljama domaćinima promicat će održive reforme u području vladavine prava i potporu upravljanju sigurnosnim sektorom, kao i snošenje odgovornosti i borbu protiv korupcije, među ostalim jačanjem svih sastavnica pravosudnog lanca kako bi se učinkovito odgovorilo na sigurnosne izazove.

ESVD, Vijeće, države članice i relevantne službe Komisije nastavit će promicati suradnju ZSOP-a i PUP-a, potpuno u skladu sa svojim odgovornostima i uzimajući u obzir dostupne resurse, prioritete i potrebe relevantnih aktera, te će svake godine izvješćivati o postignutom napretku. U okviru pojačane suradnje trebali bi se uzeti u obzir odgovarajući minikoncepti i relevantni prioriteti Europske multidisciplinarne platforme za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT), a cilj bi trebao biti poboljšanje razmjene informacija, koordinacije procesa planiranja i smislenih doprinosa tim procesima te jačanje relevantnog stručnog znanja, kao i sazivanje namjenskih sastanaka relevantnih pripremnih tijela Vijeća. Od 2023. sve države članice poboljšat će unutarnju koordinaciju kako bi poboljšale suradnju između civilnog ZSOP-a i nacionalnih aktera iz područja PUP-a.

9. Države članice 2024. osigurat će potrebne kapacitete za jačanje otpornosti zemalja domaćina i njihova odgovora na hibridne prijetnje i kiberprijetnje, kao i na inozemnu manipulaciju informacijama i uplitanje (FIMI), prema potrebi, i misija civilnog ZSOP-a, uz potporu ESVD-a. ESVD će 2024. u suradnji s državama članicama provesti smjernice o kibersigurnosti za misije civilnog ZSOP-a. ESVD će 2026. razviti sigurno okruženje za komunikacijske i informacijske sustave kojim će se povezati sve misije civilnog ZSOP-a i civilni stožeri. ESVD i službe Komisije, uz blisko savjetovanje s državama članicama, 2026. izradit će strategiju za nove i disruptivne tehnologije, kao što je umjetna inteligencija, i ulagat će u njih kako bi se poboljšala digitalizacija potpore misijama civilnog ZSOP-a i razvili tehnički alati, prema potrebi nastojeći ostvariti sinergije s programom Digitalna Europa. ESVD i države članice 2024. ojačat će komunikacijske kapacitete i alate i u misijama i u civilnim stožerima kako bi se osiguralo da se civilni ZSOP podupire održivim i pouzdanim komunikacijskim strategijama.

10. Kako bi se osiguralo poštovanje, promicanje i zaštita ljudskih prava, kao i dužna pažnja u pogledu ljudskih prava, ESVD će 2024. u sve planske dokumente misija civilnog ZSOP-a uključiti analizu učinka na ljudska prava i rizika za njih te osigurati da se tijekom provođenja misija u obzir uzimaju osjetljivost na sukobe i pristup nenanošenja štete. Od 2023. države članice osigurat će da misije civilnog ZSOP-a imaju savjetnike za ljudska prava i ojačat će relevantno stručno znanje o operativnim komponentama. ESVD će od 2024. provoditi akcijski plan za mlade u okviru vanjskog djelovanja EU-a i integrirati program CAAC-a u planiranje i operativne aktivnosti, kao i usmjerenost na zaštitu djece.

11. Od 2024. ESVD i države članice osigurat će sustavno uključivanje rodne perspektive, među ostalim osiguravanjem da se misije civilnog ZSOP-a provode u skladu s rodnom analizom, da imaju savjetnike za rodna pitanja i da se ojača relevantno stručno znanje o operativnim komponentama. U kontekstu civilnog ZSOP-a ESVD i države članice također će promicati rodno osjetljivo vodstvo i sustavno rješavati problem seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja u svim fazama planiranja, provedbe i tranzicije, među ostalim izradom koncepta za sprečavanje seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja i odgovora na takvo nasilje, uključujući seksualno nasilje povezano sa sukobima.

12. ESVD će 2025., uz savjetovanje s relevantnim službama Komisije, poboljšati stručno znanje i analizu te pružiti smjernice o održivoj javnoj nabavi, optimizaciji energije i vode te o zelenom inženjeringu i logistici. Države članice 2025. osigurat će da sve misije imaju savjetnika za okoliš, koji će izvješćivati i o ekološkom otisku misija i uvesti sustave upravljanja okolišem. Od 2023. države članice na temelju prijedloga ESVD-a razmotrit će, prema potrebi, kakvu ulogu misije civilnog ZSOP-a mogu imati u rješavanju sigurnosnih izazova povezanih s klimatskim promjenama i degradacijom okoliša. Od 2023. sve će misije kontinuirano poboljšavati svoju okolišnu učinkovitost i klimatsku pismenost na svim razinama.

ULAGANJE

13. Od 2023. države članice obvezuju se pružiti veći doprinos civilnom ZSOP-u, koji može biti u obliku osoblja, opreme, osposobljavanja, potpore vježbama, financijskih doprinosa ili nekom drugom obliku.

14. Države članice u 2024. nastaviti će razvijati nacionalne provedbene planove, usklađene s ovim paktom i predviđenim procesom razvoja civilnih sposobnosti, koristeći se neformalnim klasterima, uz potporu Europskog centra izvrsnosti za upravljanje civilnim krizama, privatnog sektora i akademske zajednice, prema potrebi i na zahtjev država članica.

15. ESVD i države članice, u bliskoj suradnji sa službama Komisije, u 2024. uspostaviti će redoviti i strukturirani proces razvoja civilnih sposobnosti. U okviru tog procesa procijenit će se potrebe za sposobnostima u pogledu osoblja, opreme i tehnologije, koncepata i postupaka, kao i osposobljavanja, utvrdit će se zahtjevi i provesti analize nedostataka i periodično preispitivanje napretka postignutog u skladu s ovim paktom za civilni ZSOP, planiranjem sposobnosti i općim ciljem povećanja učinkovitosti misija. Na godišnjoj konferenciji o civilnim kapacitetima sagledat će se ostvareni napredak i pružiti smjernice za daljnje korake. U tu će svrhu države članice razviti i osigurati sposobnosti koje su EU-u potrebne za provedbu cijelog niza misija civilnog ZSOP-a. Prema potrebi, države članice mogu uključiti privatni sektor i akademsku zajednicu u razvoj potrebnih sposobnosti, među ostalim u pogledu tehnologije, opreme i logistike.

16. Na temelju povećanih doprinosa država članica poboljšat će se upravljanje ljudskim resursima civilnog ZSOP-a:

a. ESVD će 2024. u bliskoj suradnji s državama članicama nastaviti razvijati i poboljšavati nadzor, potporu i savjete za odabir i zapošljavanje u misijama civilnog ZSOP-a. Države članice razmotrit će 2025. pristupe razvoju karijere kako bi privukle i zadržale kompetentno osoblje, uz potporu putem poticaja službi Komisije, prema potrebi i ako je relevantno. Kapaciteti ljudskih resursa civilnog stožera ojačat će se u 2024., među ostalim doprinosima država članica.

b. Države članice 2025. povećat će broj kandidatkinja za civilni ZSOP u cilju kolektivnog povećanja sudjelovanja žena na najmanje 40 % među međunarodnim osobljem te će nastojati da se do kraja ovog pakta postigne rodni paritet na svim razinama, a posebno na višim rukovodećim položajima. U tu svrhu ESVD će ažurirati Strategiju i akcijski plan za povećanje sudjelovanja žena u misijama civilnog ZSOP-a.

c. U cilju povećanja dostupnosti i sudjelovanja nacionalnih stručnjaka u misijama civilnog ZSOP-a države članice 2024. u svoje će nacionalne provedbene planove, među ostalim, uključiti preispitivanja nacionalnih postupaka, zakonodavstva i proračuna, uzimajući u obzir mogućnosti za bolji razvoj karijere, povećanje vidljivosti i političke odgovornosti civilnog ZSOP-a.

ESVD će 2024., u bliskoj suradnji s državama članicama i relevantnim dionicima, istražiti mogućnosti za upućivanje stručnjaka na početnoj razini u misije.

Od 2023. ESVD i države članice, u skladu s postupcima odabira međunarodnog osoblja, nastavit će težiti širokoj zastupljenosti stručnjaka iz država članica u misijama civilnog ZSOP-a.

d. ESVD i relevantne službe Komisije 2024. preispitat će položaj u zaposlenju međunarodnog ugovornog osoblja u misijama civilnog ZSOP-a i istražiti ograničenja ukupnog trajanja raspoređivanja međunarodnog ugovornog i lokalnog osoblja na temelju dokumenta o opcijama koji će se predstaviti državama članicama.

e. ESVD će 2025., u bliskoj suradnji s državama članicama i uz savjetovanje s relevantnim službama Komisije, razviti sveobuhvatnu strategiju za osiguravanje sigurnog i uključivog radnog okružja. Tom strategijom povezat će se sve relevantne politike i alati, uključujući, ali ne ograničavajući se na, vodstvo, ljudske resurse i osposobljavanje. ESVD će što je prije moguće preispitati i u potpunosti primijeniti Kodeks ponašanja te poduprijeti njegovu provedbu putem neovisnog tijela, uz istodobno jačanje preventivnih napora. ESVD će dvaput godišnje izvješćivati o tekućim naporima u pogledu provedbe strategije i provoditi redovite ankete među osobljem kako bi usmjerio rad. ESVD i države članice ojačat će sigurnost i zaštitu osoblja raspoređenog u misije civilnog ZSOP-a jasnim definiranjem odgovornosti aktera uključenih u brižno postupanje i osiguravanjem potrebnih stručnih kapaciteta na središnjoj razini i u misijama.

f. ESVD i države članice u 2024. ulagat će u rukovoditeljske vještine viših rukovoditelja, uključujući rodno osjetljivo vodstvo. ESVD i države članice ojačat će kulturu vodstva u području civilnog ZSOP-a, kao i povezana ponašanja i kapacitete, te osigurati da se relevantne kompetencije vodstva sustavno uzimaju u obzir pri zapošljavanju i ocjenjivanju rukovodećih položaja.

17. a. Od 2023. ESVD i relevantne službe Komisije razvit će više alata za potporu misijama civilnog ZSOP-a kako bi se na najbolji način iskoristili njihovi dodijeljeni proračuni, pratila potrošnja proračuna i utvrdile strukturirane mjere za smanjenje troškova s ciljem osiguravanja dobrog financijskog upravljanja svim misijama. Države članice pozivaju službe Komisije da istraže alternativno održivo financiranje i predstave mogućnosti za aktivnosti koje nisu povezane sa ZSOP-om, koje se trenutačno nalaze u proračunskim linijama ZSOP-a u proračunu ZVSP-a. Alati za smanjenje troškova uključuju, ali nisu ograničeni na, mehanizam prilagodbe proračuna za dodjelu proračuna za misije za nove mandate na temelju stopa apsorpcije u prethodnim mandatima i povećanu upotrebu sredstava za nepredviđene situacije kako bi se povećala fleksibilnost. ESVD i relevantne službe Komisije osigurat će koordinaciju u kontekstu uspostave nove misije ZSOP-a i tijekom pripreme dokumenata za planiranje i proračuna.

17. b. ESVD će 2024., uz savjetovanje s relevantnim službama Komisije, razviti opcije za koncept osposobljavanja i opremanja, integriran u šire napore EU-a u pogledu reformi za pojedine zemlje, kako bi se poduprle aktivnosti misija civilnog ZSOP-a u okviru njihovih mandata, o čemu Vijeće treba postići dogovor.

18. U 2025. države članice prilagodit će svoje kapacitete za osposobljavanje, uključujući hibridne formate i formate e-učenja, u skladu s revidiranom politikom EU-a o osposobljavanju za ZSOP i smjernicama Skupine EU-a za civilno osposobljavanje, te će doprinijeti programu osposobljavanja za ZSOP, nadovezujući se na ulogu Europske akademije za sigurnost i obranu (EASO). Relevantne službe Komisije 2024. uskladit će relevantne projekte osposobljavanja koje financira Komisija s ovim paktom za civilni ZSOP. Od 2026. države članice osposobljavat će svoje stručnjake, uključujući relevantno jezično osposobljavanje, na temelju standardnih materijala za osposobljavanje, programa osposobljavanja i procjene dugoročnog učinka provedenog osposobljavanja, koje su razvili ESVD i EASO. Uspostavit će se odgovarajući postupci za sudjelovanje osoblja iz svih država članica u relevantnim tečajevima koji se vode u nacionalnim centrima za osposobljavanje. Trebalo bi uspostaviti mehanizam certificiranja za udruženo i zajedničko osposobljavanje u okviru ZSOP-a kako bi se osigurali standardi osposobljavanja.

USPOSTAVLJANJE PARTNERSTVA

19. U cilju jačanja lokalne odgovornosti ESVD će 2025. na temelju postojećih najboljih praksi izraditi smjernice za misije civilnog ZSOP-a kako bi se uključile lokalne institucije u skladu s okvirom EU-a za reformu sigurnosnog sektora i integriranim pristupom. U 2025. sve misije civilnog ZSOP-a vodit će strukturirani dijalog s civilnim društvom i izvješćivati o rezultatima tog dijaloga. ESVD i države članice u 2025. nastojat će ostvariti sinergije i poboljšati suradnju s civilnim društvom na svim razinama.

20. Od 2023. ESVD će raditi na jačanju suradnje UN-a i EU-a u području vladavine prava, reforme sigurnosnog sektora i stabilizacije, na podupiranju razmjene i suradnje na središnjoj razini i u svim misijama, uključujući utvrđivanje pilot-misije civilnog ZSOP-a za bližu suradnju u tom području. ESVD će dodatno ojačati uzajamno korisnu suradnju s NATO-om u skladu sa Strateškim kompasom u područjima od zajedničkog interesa, kao što su suzbijanje hibridnih prijetnji, kibersigurnost i rješavanje sigurnosnih posljedica klimatskih promjena, prema potrebi za civilni ZSOP. Suradnja će se nastaviti u dogovorenom okviru triju zajedničkih izjava, uz potpuno poštovanje dogovorenih načela reciprociteta, transparentnosti, uključivosti i autonomije u donošenju odluka kojima se vodi i podupire strateško partnerstvo EU-a i NATO-a. ESVD će ojačati suradnju s regionalnim akterima kao što su OEES i AU u području sprečavanja sukoba i upravljanja krizama, jačanja zajedničke analize i informiranosti o stanju, posredovanja, poticanja sinergija za osposobljavanje, razmjene dobre prakse i pouka te promicanja veza na središnjoj razini i na terenu. ESVD će nastaviti podupirati treće države istomišljenice u jačanju njihovih kapaciteta za doprinos civilnom ZSOP-u.
